

Maanmittauslaitokselle

LUNASTUSLUPA- JA ENNAKKOHALTUUNOTTOLUPAHAKEMUS
MAAKAASUPUTKI TAMPERE-KANGASALA

Keilaranta 13–19 B

FI- 02150 Espoo

Y-tunnus 3007894-1

Kotipaikka, Espoo

gasgrid.fi

Gasgrid Finland Oy on Suomen valtion omistama yhtiö, joka toteuttaa Tampereen ja Kangasalan välille rakennettavan kaasuyhdysputken.

Tampereen Tarasteen alueelle suunnitellaan kaasuliiketoimintaa, joka liitetään metaaniverkkoon. Hankkeeseen sisältyy kaasuputki, määrämittausasema Tarasteella sekä Mulkahisen venttiiliaseman laajennus. Suunnitellun maakaasuputken halkaisija on 315 mm (PE 315) ja kokonaispituus noin 15 km. Putki sijoittuu pääosin Tampereen ja Kangasalan alueille, rakennetaan maan alle ja peitetään vähintään 1,2 metrin syvyyteen peltoalueilla ja 1 metrin syvyyteen muualla.

Kaasuputken käyttöpaine on 8 bar ja se luokitellaan jakeluputkeksi. Maakaasuasetuksen 551/2009:n turvallisuusvaatimuksien perusteella uudelle putkelle on haettu uusi suojaista reitti, jossa vähintään 4 metrin suojaetäisyys toteutuu kaasuputken seinämästä lähimpiin rakennuksiin.

Kaikkien edellä mainittujen pysyvällä käyttöoikeudella tai omistusoikeudella lunastettavien alueiden sijainnit ja pinta-alat on esitetty liitteenä olevissa linjauskartalla (Liite 1). Rakentamisaikainen tilan tarve on esitetty periaatepiirroksessa (Liite 2)

Gasgrid Finland Oy pyytää Maanmittauslaitokselta lupaa lunastaa ja ennakkohaltuunottaa kiinteää omaisuutta ja erityisiä oikeuksia suunnitellun maakaasuputkiston ja siihen liittyvien rakennusten, rakenteiden ja laitteiden rakentamista ja ylläpitämistä varten siten kuin kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/77, jäljempänä lunastuslaki) on säädetty ja siten kuin tässä hakemuksessa on esitetty hakemuksen liitteessä mainittujen kiinteistöjen alueilla sekä venttiiliaseman laajennuksen alueen

- Putkialueet lunastetaan pysyvällä käyttöoikeudella.
- Mulkahisen venttiiliaseman laajennuksen alue lunastetaan omistusoikeudella.

Gasgrid Finland Oy pyytää samalla myös lupaa lunastettavien alueiden ennakkohaltuunottoon rakennustöiden kiireellisen aloittamisen ja lunastustoimitusten teknillisen suorittamisen (mm. palautuvan työalueen korvausten määrääminen ja haitan- ja vahingonkorvausten perusteiden selvitys) takia, lupaa ottaa alueita määräaikaan hallintaan rakennustöiden toteutusta varten ennen lunastuslain 58 §:ssä säädettyä ajankohtaa sekä lupaa saattaa 65 §:ssä tarkoitettu oikeuden rajoitus voimaan ennen lunastuksen päättymistä. Tarvitavat alueet lunastetaan puustoineen, ellei maanomistaja hakkaa ja poista puustoa itse.

Pyydämme myös, että lunastuksen kohteet voidaan jättää vähemmän tärkeiltä osiltaan lunastustoimituksessa määrättäväksi lunastuslain 10 § 1 momentin mukaisesti. Tällaisia osia ovat putkiston vaatimat alueet tilantarvepiirustuksien mukaisesti, kuitenkin siten, että

lunastettava putkilinja voi poiketa karttaan merkitystä linjasta silloin, kun tekniset, ympäristönsuojelulliset tai muut vastaavat seikat sitä edellyttävät. Tällaisia kohteita ovat mm. teiden ja rautateiden alitukset sekä venttiiliaseman, ja putkiston liitoskohtien alueet, sekä alueet, joissa maakaasuputken rakentamistapana on tunkkaus tai suuntaporaus.

Hakemuksen liitteenä ovat piirustukset, jotka osoittavat lunastettavan putkilinja-alueen leveystarpeen (Liite 2), muiden lunastuskohteiden aluetarpeen sekä sellaiset tiedossa olevat alueet, joihin kohdistuu määräaikainen oikeus käyttää tai vallita kiinteää omaisuutta tai erityistä oikeutta. Hakemuksen liitteenä on luettelo lunastettavan omaisuuden omistajista (Liite 3).

Hankkeesta on neuvoteltu viranomaisten ja sidosryhmien kanssa tarkoituksena saada rakennettavalle putkelle ja sen rakenteille yleisesti hyväksyttävä sijainti, mikä olisi myös ympäristöllisesti, teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoinen.

Hanke esiteltiin maanomistajille 24.9.2025 järjestetyssä infotilaisuudessa, johon osallistui 25 henkilöä. Linjauksesta kerättiin palautetta karttapalautejärjestelmän kautta. Saadun palautteen perusteella putkilinjausta muutettiin siten, että se häiritsee maanomistajia mahdollisimman vähän.

Lunastettavan kiinteän omaisuuden omistajien ja käyttöoikeuden haltijoiden kuuleminen suoritetaan lunastuslain 9 § 4 momentissa säädetyllä tavalla kuulemiskokouksessa. Kokous järjestetään 19.1.2026 Kangasalassa. Lunastushanke koskee noin 140 kiinteistöä.

Gasgrid Finland Oy on hakenut ja saanut Maanmittauslaitokselta 21.10.2025 annetulla päätöksellä MML 5418/03 04/2016 lunastuslain 84 §:ssä tarkoitetun luvan suorittaa lunastuksen kohteeksi aiotun omaisuuden tutkimisen. Lupapäätökset on saatettu voimaan niiden tilojen alueella, joiden alueella tutkimuksia aiotaan tehdä. Tutkimuslupapäätökseen ei ole haettu muutosta valittamalla.

Maakaasuputkesta on pyydetty lausuntopyyntö YVA-lain ja -asetuksen mukaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeesta. ELY-keskus lausui päätöksessään 17.11.2025 (Liite 4.) ettei hankkeella ole tarvetta YVA-menettelyyn.

Putkireitin luontoarvot ja ympäristöolosuhteet on kartoitettu ja selvitetty 2025 aikana. Raportissa on huomioitu syksyllä 2025 tehdyt reittimuutokset ja sen sisältö vastaa hakemuksessa esitettyä reittiä.

Pirkanmaan museolta pyydettyssä lausunnossa todettiin reitin arkeologisten kartoitusten edellyttävän päivitystä. Tämän johdosta reitille on tehty arkeologiset inventoinnit

marraskuun 2025 aikana. Inventointiraportti toimitetaan Pirkanmaan museon kommentoitavaksi ja liitetään hakemusaineistoon sen valmistuttua liitteeksi 6.

Pyydämme että oikeuksia perustetaan, rajoitetaan ja lakkautetaan seuraavalla tavalla ja siten kuin lunastustoimituksissa tarkemmin osoitetaan:

1. Lupa kiinteän omaisuuden omistusoikeuden hankkimiseen Gasgrid Finland Oy:lle

- Venttiiliaseman laajennuksen alue (1 kpl)

2. Lupa rajoittaa pysyvästi oikeutta käyttää tai vallita kiinteää omaisuutta taikka erityistä oikeutta

- Putkilinjan alueen tarvittava leveys putkiosuudella PE315 on 5 metriä pellolla ja metsässä.
- Liikenneviraston hallinnassa rautatieliikennekäytössä olevalla alueella kaasuputki rakennetaan siten, että rautatien käyttö turvataan. Kaasuputken rakenteesta ja sijainnista ei rautatien läheisyydessä aiheudu vaaraa rautatieliikenteelle. Rautatien käytölle tarpeellisten rakennusten, rakenteiden ja laitteiden rakentamista ja kunnossapitoa ei estetä.

2.1 Rajoitukset antavat maakaasuverkoston omistajalle seuraavat pysyvät oikeudet:

- Oikeus kaasun siirtämiseen
- Oikeus tarpeellisten johtojen, kaapeleiden ja niihin liittyvien laitteiden asentamiseen, maastossa merkitsemiseen, korjaamiseen, uusimiseen ja kunnossapitoon sekä tarkastamiseen. Kaapelit tai johdot voivat sijaita myös maakaasuputkea varten lunastettavalla alueella.
- Oikeus pitää lunastettu alue vapaana puista, vesoista ja esineistä sekä poistaa tarvittaessa rakennukset ja muut rakenteet.
- Oikeus aidata omistusoikeudella lunastettavat alueet.
- Oikeus putken omistajan lukuun työskenteleville henkilöille jalan tai ajoneuvolla liikkuu putkiaukeamaa pitkin sekä sitä varten tehdä sinne väliaikaisia ajoteitä ja rumpuja sekä käyttää hyväkseen putkelle meneviä, kiinteistölle kuuluvia teitä ja polkuja sekä tarvittaessa muitakin alueita, kulkemiseen jalan tai moottorikäyttöisellä taikka muulla työkoneella ja ajoneuvolla. Tästä aiheutuvat työnaikaiset vahingot korvataan erikseen lunastettavan omaisuuden omistajalle.
- Oikeus tarvittavien tieoikeuksien perustamiseen.

2.2 Yllä mainittujen putken omistajalle tulevien oikeuksien lisäksi rajoitukset supistavat lunastettavan alueen omistajan oikeuksia seuraavasti:

2.2.1 Maakaasuputken mahdollisten korjaustöiden suorittamisen takia lunastettavalla alueella ei saa ilman putken omistajan lupaa rakentaa kiinteitä tai irrallisia rakennuksia ja rakenteita eikä kasvattaa puita.

Putkiston suojaetäisyydet määräytyvät Valtioneuvoston asetuksen maakaasun käsittelyn turvallisuudesta 551/2009 mukaisesti. Suojaetäisyys yli 4 bar jakeluputkelle on 4 metriä.

2.2.2 Lunastettavalla alueella ja sen viereisellä alueella ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta saattaa koitua vaaraa maakaasun siirtoputken käytölle ja kunnossa pysymiselle.

2.2.3 Maankaivua tai siihen rinnastettavia töitä ei saa ilman putken omistajan lupaa suorittaa viittä metriä lähempänä putkea eikä rakennettujen putkien välisellä alueella.

2.2.4 Räjähdyttämisen tai räjäytysaineiden säilyttäminen ei ole ilman putken omistajan lupaa sallittua lähempänä kuin 30 metriä maakaasuputkesta.

3. Lupa rajoittaa määräaikaisesti oikeutta käyttää tai vallita kiinteää omaisuutta taikka erityistä oikeutta:

- Putkilinjan sijoittamiseksi maastoon työalue, jonka leveys normaalitapauksissa on noin 15-30 metriä ja erityisissä rajatuissa kohteissa yli 30 metriä maakaasuputken rakentamisen. Rakentamiseen tarvittavat työalueet, läjitysalueet ja rakennuskaluston, putken tarvikkeiden ja maa-ainesten kuljetukseen tarvittavat tiealueet sekä putki- ja tarvikevaraston tarvitsemat alueet.
- Erikoiskohteissa kuten teiden, rautateiden ja vesistöjen alituksissa työalueet ovat myös normaalia leveämpiä.
- Alueilla, joilla rakentamisesta ympäristölle aiheutuvien haittojen vähentäminen on tarpeen, voidaan käyttää tarkempien suunnitelmien mukaisia kapeampia työalueita.

4. Lupa erityisten oikeuksien lakkauttamiseen, mikäli se on tarpeellista edellä mainittujen oikeuksien ja rajoitusten toteuttamiseksi

Kouvolassa 28. päivänä marraskuuta 2025

Gasgrid Finland Oy

pp. Esa Hallivuori

pp. Janne Grönlund

Liitteet:

Liite 1	Linjauskartat
Liite 2	Rakentamisaikainen tilantarve, periaatepiirros
Liite 3	Omistajaselvitys
Liite 4	Päätös YVA-menettelyn soveltamisesta
Liite 5	Ympäristöselvitysraportti 2025
Liite 6	Arkeologisen inventoinnin raportti 2025, toimitetaan jälkitoimituksena